

**XLIII Liceum Ogólnokształcące
im. Kazimierza Wielkiego
Warszawie**

BEZPIECZNA SZKOŁA
Procedury reagowania w przypadku
wystąpienia wewnętrznych
i zewnętrznych zagrożeń
w szkole

Maj 2019

Procedura postępowania w przypadku ataku osoby posługującej się bronią palną lub nożem

Osoby odpowiedzialne za uruchomienie procedury.	Dyrektor lub wicedyrektor szkoły W przypadku ich nieobecności – osoba przez nich upoważniona.
Sytuacja wtargnięcia do szkoły osoby uzbrojonej w broń palną (Active Shooter).	<p>Należy zaalarmować wszystkich przebywających na terenie szkoły, aby zabarykadowali się w klasach.</p> <p>Alarm dla całej szkoły ciągły 30 sekund.</p> <p>Osobę, która uruchamia alarm poinformuj głosem, telefonicznie lub wysoko uniesioną prawą ręką z zaciśniętą pięścią.</p> <p>Osoby znajdujące się poza budynkiem i mające możliwość ucieczki powinny natychmiast ją podjąć informując wszelkimi sposobami o ataku na szkołę (służby, patrole).</p> <p>Osoby zaskoczone na otwartej przestrzeni lub na korytarzu i niemające szans na ucieczkę wykonaj komendę padnij!</p> <p>Jeśli zostaniesz zaskoczony w niezamkniętej sali wykonaj komendę padnij!</p> <p>Ręce należy wtedy spleść na głowie i leżeć nie wykonując żadnych ruchów.</p> <p>Prawdopodobnie napastnik poszuka wtedy innych celów.</p> <p>W przypadku zagrożenia pamiętaj o trzech krokach procedury:</p> <p>Uciekaj.</p> <p>Ukryj się.</p> <p>Poinformuj o zagrożeniu służby.</p> <hr/> <p>Natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadomić odpowiednie służby.</p> <hr/> <p>W budynku sale lekcyjne zamykamy na klucz od wewnątrz. W miarę możliwości i czasu barykadujemy je.</p> <hr/> <p>Wyciszamy i uspokajamy uczniów!</p>

Szczególną uwagę poświęcamy uczniom nadpobudliwym i niepełnosprawnym.

Bezwzględnie wyciszamy telefony!

O zdarzeniu informujemy SMS-ami!

Nie krzyczymy, gdyż ułatwiamy tym działanie napastnikowi!

Do minimum ograniczamy przemieszczanie!

Wydajemy komendę padnij!

Ocena stopnia zagrożenia w danej sali zależy od nauczyciela, który w niej przebywa. Jego postępowanie ma na celu zminimalizowanie liczby ofiar.

Zaleca się zasłonięcie okien i zgaszenie światła o ile czas na to pozwala.

Powinniśmy się znajdować poniżej linii okien i zejść ze światła drzwi.

Pamiętaj!

W razie użycia granatu ręcznego wrzuconego do sali nikt się po niego nie schyla, nie ogląda i nie stara się odrzucić.

Wykonuje się padnij!

Nogi powinny być skierowane w stronę granatu, gdyż rany nóg są łatwiejsze do leczenia niż rany głowy.

Nie otwieramy pod żadnym pozorem drzwi.

Funkcjonariusze Policji przybyli do szkoły uczynią to sami.

Osobom rannym lub kontuzjowanym, które znalazły się w sali staraj się udzielić pierwszej pomocy zgodnie z zasadami o jej udzielaniu.

W każdej sali powinna się znajdować apteczka pierwszej pomocy.

Pamiętaj!

Zawsze upewnij się, czy sam jesteś bezpieczny!

Martwy ratownik to żaden ratownik!

Po zamknięciu sal i wykonaniu procedury należy oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

	<p>Pamiętaj!</p> <p>Twoim obowiązkiem jest znać procedurę.</p> <p>Zachowaj spokój/nie pozwól, żeby strach cię sparaliżował.</p> <p>Myśl, zanim podejmiesz działanie.</p> <p>Bezwzględnie słuchaj policjantów i ratowników.</p> <p>Odwołanie alarmu sygnał ciągły pulsacyjny 3 (trzy) minuty.</p>
<p>Sytuacja wtargnięcia do szkoły osoby uzbrojonej w nóż.</p>	<p>Należy zaalarmować wszystkich przebywających na terenie szkoły, aby zabarykadowali się w klasach.</p> <p>Alarm ciągły 30 sekund.</p> <p>Osobę, która uruchamia alarm poinformuj głosem, telefonicznie lub wysoko uniesioną prawą ręką z zaciśniętą pięścią.</p> <p>Osoby znajdujące się poza budynkiem i mające możliwość ucieczki powinny natychmiast ją podjąć informując wszelkimi sposobami o ataku na szkołę (służby, patrole).</p> <p>Pamiętaj o trzech krokach procedury:</p> <p>Uciekaj.</p> <p>Ukryj się.</p> <p>Poinformuj służby.</p> <hr/> <p>Pamiętaj, że nóż jest to narzędzie, które może pozbawić życia.</p> <p>Należy więc traktować takie zagrożenie bardzo poważnie.</p> <p>Odizoluj napastnika/zastoń się od jego ciosów jak najszybciej ławką, ławkami lub przede wszystkim krzesłem, stołkiem.</p> <hr/> <p>Jeśli nie jesteśmy sami zagrożeni to podejmujemy akcję udzielania pierwszej pomocy osobom ranionym przez nożownika zgodnie z jej zasadami.</p> <p>Pamiętaj!</p> <p>Zawsze najpierw sprawdź najbliższe otoczenie, czy sam jesteś bezpieczny!</p>

Procedura w przypadku działań antyterrorystycznych podjętych przez policję w momencie, kiedy zostaliśmy zakładnikami terrorystów.

Martwy ratownik to żaden ratownik!
Pamiętaj! Twoim obowiązkiem jest znać procedurę. Zachowaj spokój/nie pozwól, żeby strach cię sparaliżował. Myśl, zanim podejmiesz działanie. Bezwzględnie słuchaj policjantów i ratowników.
Sygnał odwołania alarmu ciągły pulsacyjny 3 minuty.
....
Jeśli to możliwe wykonaj komendę padnij! Nie uciekaj z miejsca zdarzenia! Nie wykonuj gwałtownych ruchów!
Nigdy nie stawaj z własnej woli pomiędzy policjantem a terrorystą!
Nie dyskutuj ze służbami!
Słuchaj poleceń antyterrorystów!
Leż na podłodze z rękoma na głowie (najlepiej otwartymi)! Położenie dłoni z pierścionkami na podłodze może doprowadzić do ich zmiżdżenia butami. Wstając trzymaj ręce w górze, a dłonie zwrócone w stronę antyterrorystów, tak, aby było widoczne, że nie masz broni!
Bez wyraźnej komendy antyterrorystów nie zakładaj rąk na kark!
Nie trzyj oczu w przypadku użycia gazów łzawiących! To jedynie pogarsza swędzenie i pieczenie!
Należy odpowiadać na wszystkie pytania funkcjonariuszy służb!
Pomieszczenie opuszczaj zgodnie z instrukcjami służb!
Nie zatrzymuj się w celu zabrania rzeczy osobistych! Zawsze może bowiem dojść do wybuchu lub pożaru!

<p>Procedura na wypadek ataku terrorystycznego mającego na celu wzięcie zakładników w sytuacji, gdy stałeś się zakładnikiem.</p>	<p>Wykonuj polecenia terrorystów!</p>
	<p>Pamiętaj, że akty oporu mające miejsce już po schwytaniu cię mogą doprowadzić do śmierci zakładników.</p>
	<p>Nie oszukuj terrorystów!</p> <p>Należy spełniać ich żądania np. oddać telefony.</p> <p>Napastnicy działają w stresie i mogą nadużywać przemocy, gdy odkryją, że zostali oszukani.</p>
	<p>Nie patrz w oczy napastnika, gdyż może to sprowokować go do działania!</p> <p>Nie obrażaj ani lekceważ terrorysty!</p> <p>Pamiętaj, że to on ma broń i może zacząć zabijać!</p>
	<p>Nie odwracaj się do terrorysty plecami, bo tracisz jakąkolwiek kontrolę nad sytuacją!</p>
	<p>Nie zwracaj na siebie uwagi terrorystów, nie staraj się zaskarbić sobie ich łaski!</p> <p>Przede wszystkim postaraj się uspokoić uczniów!</p> <p>Do uczniów nie zwracaj się bez zgody terrorystów!</p>
	<p>Do uczniów zwracaj się po imieniu!</p> <p>Nie sadzaj ich w upale przy oknie!</p> <p>Postaraj się zająć pozycję centralną na sali!</p> <p>Uczniowie powinni się skupić i nie siadać przy drzwiach wejściowych!</p>
	<p>Poinformuj terrorystów o uczniach ze schorzeniami!</p>
	<p>Zawsze korzystaj z dobrej woli terrorysty!</p> <p>Spożywaj posiłki i wodę!</p> <p>Nigdy nie wiadomo, kiedy i co otrzymamy do jedzenia i picia.</p> <p>Jeśli terroryści wypuszczą cię i masz możliwość poinformowania policji/służb uczyn to natychmiast podając: liczbę terrorystów, informując czy wśród nich znajduje się kobieta oraz czy posiadają oni broń długą czy krótką.</p>
	<p>Sposób prowadzenia ewakuacji</p>

Sposób reakcji na sygnał dźwiękowy	Sygnał dźwiękowy	Zamknięcie się w salach.
	Sygnał dźwiękowy	-
Telefony alarmowe	Policja 997 Straż pożarna 998 Pogotowie Ratunkowe 999 Telefon alarmowy 112 Straż miejska 986.	
Sposób powiadamiania służb	Wybierz jeden z ww. numerów. Po zgłoszeniu się dyżurnego operatora danej służby podaj następujące informacje:	nazwę i adres szkoły rodzaj stwierdzonego zagrożenia imię i nazwisko oraz pełnioną funkcję telefon kontaktowy zrealizowane przedsięwzięcia potwierdź przyjęcie zgłoszenia i zapisz dane przyjmującego zgłoszenie
Sposób postępowania z uczniami ze SPE	Nauczyciele odpowiedzialni za opiekę na osobami niepełnosprawnymi dbają o zachowanie się przez dzieci zgodnie z potrzebami danej sytuacji. W przypadku konieczności zamknięcia się w sali, ukrycia się lub ucieczki zapewniają pomoc zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami.	
Zarządzanie na wypadek sytuacji kryzysowej	Czynnościami realizowanymi w trakcie procedury kieruje dyrektor placówki, wicedyrektor lub osoba przez niego wyznaczona.	
Obowiązki pracowników	Zapoznać się z czynnościami realizowanymi w trakcie uruchamiania procedury Brać udział w treningach i szkoleniach z zakresu stosowania procedury Znać sygnał uruchamiający procedurę Mieć zapisane numery telefonów osób odpowiedzialnych za uruchomienie procedury i koordynację ewakuacji osób	

niepełnosprawnych

Znać swoje zadania na wypadek uruchomienia procedury

Znać sposoby zabezpieczenia klas.

Szkolić uczniów w zakresie postępowania na wypadek uruchomienia procedury.

Uzmysłować im, że po odbiciu przez antyterrorystów zostaną przesłuchani przez służby zgodnie z obowiązującymi w tych służbach procedurami mającymi na celu ujawnienie potencjalnych współsprawców, wyeliminowanie syndromu sztokholmskiego i uniemożliwienie ucieczki terrorystom.

Stosować się do poleceń osoby zarządzającej sytuacją kryzysową.

Procedura postępowania w przypadku podejrzenia podłożenia na terenie szkoły ładunku wybuchowego lub podejrzanego pakunku:

<p>Osoby odpowiedzialne za uruchomienie procedury</p>	<p>Dyrektor placówki lub w przypadku jego nieobecności wicedyrektor</p> <p>W przypadku ich nieobecności – osoba przez nich upoważniona</p>
<p>Otrzymanie informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego</p>	<p>Stwierdzenie podejrzanego pakunku</p>
<p>Prowadząc rozmowę z osobą informującą o podłożeniu ładunku wybuchowego, zapamiętaj jak największą ilość szczegółów.</p>	<p>Zabezpiecz (Odizoluj) miejsce znajdowania się podejrzanego pakunku. Zabezpieczenie polega na nie dopuszczeniu innych osób w pobliże pakunku. Nie wolno ich także przepuszczać obok pakunku. Wysoko uniesiona prawa ręka w górę z otwartą dłonią (STOP) jest sygnałem dla innych osób do natychmiastowego zatrzymania się, a następnie oddalenia w kierunku od bomby do wyjścia ewakuacyjnego. Po zauważeniu tego sygnału oddalamy się w kierunku drogi ewakuacyjnej.</p>
<p>Zapisz natychmiast wszystkie uzyskane lub zapamiętane informacje.</p>	<p>Nie dotykaj, nie otwieraj i nie przesuwać podejrzanego pakunku. Może to spowodować wybuch ładunku i narażenie innych osób na śmierć lub rany, a ciebie na zarzuty prokuratury.</p>
<p>Poinformuj niezwłocznie o otrzymaniu zgłoszenia osobę odpowiedzialną za uruchomienie procedury.</p>	<p>Okryj pakunek w przypadku stwierdzenia wydobywania się z niego innej substancji (tylko jeżeli czas na to pozwala).</p>
<p>Po usłyszeniu sygnału o podłożeniu ładunku wybuchowego rozpocznij ewakuację zgodnie z planem ewakuacji.</p> <p>Ewakuacja przebiega po prawej stronie korytarza, uczniowie przemieszczają się w szeregu, a środek korytarza pozostaje wolny dla służb.</p> <p>Alarm 3 (trzy) razy po 10 (dziesięć) sekund.</p>	<p>Poinformuj o stwierdzeniu pakunku osobę odpowiedzialną za uruchomienie procedury.</p> <p>Nie używaj telefonu komórkowego, gdyż może to spowodować wybuch ładunku. Wyślij ucznia lub innego nauczyciela do dyrekcji, aby ta poinformowała służby. Ty nadal zabezpieczaj miejsce z podejrzanym ładunkiem zachowując ostrożność. Możesz przykucnąć. Pamiętaj jednak, że wyraźne zabezpieczenie miejsca pakunku ma służyć zminimalizowaniu liczby ofiar i zapobiec jego przemieszczeniu przez</p>

	osoby postronne.	
Nie używaj telefonu komórkowego. Jego użycie może spowodować zamknięcie obwodu i wybuch ładunku.	Po usłyszeniu sygnału o podłożeniu ładunku wybuchowego rozpocznij ewakuację zgodnie z planem ewakuacji. Ewakuacja przebiega po prawej stronie korytarza, uczniowie przemieszczają się w szeregu, a środek korytarza pozostaje wolny dla służb. Alarm 3 (trzy) razy po 10 (dziesięć) sekund.	
Sprawdź, jeżeli możesz, czy w klasie pozostały przedmioty, które nie należą do jej wyposażenia.	Nie używaj podczas ewakuacji telefonu komórkowego. Jego użycie może spowodować zamknięcie obwodu bomby i nastąpi detonacja.	
Bezwzględnie wykonuj polecenia osoby kierującej sytuacją kryzysową lub funkcjonariuszy służb.	Bezwzględnie wykonuj polecenia osoby kierującej sytuacją kryzysową lub funkcjonariuszy służb.	
W miejscu ewakuacji policz wszystkie dzieci i poinformuj osobę odpowiedzialną za kierowanie działaniami kryzysowymi.	W miejscu ewakuacji policz wszystkie dzieci i poinformuj osobę odpowiedzialną za kierowanie działaniami kryzysowymi.	
Poinformuj rodziców o miejscu odbioru dzieci i drodze dojazdu. Odwołanie alarmu sygnał ciągły pulsacyjny 3 (trzy) minuty.	Poinformuj rodziców o miejscu odbioru dzieci i drodze dojazdu. Odwołanie alarmu sygnał ciągły pulsacyjny 3 (trzy) minuty.	
Sposób prowadzenia ewakuacji	Ewakuację można przeprowadzić tylko na wyraźną komendę administratora budynku (wyznaczonej osoby odpowiedzialnej za uruchomienie procedury) lub sił interwenujących i zgodnie z ich wskazówkami.	
Telefony alarmowe	Policja 997	Telefon alarmowy 112
Sposób powiadamiania służb	Wybierz jeden z ww. numerów. Po zgłoszeniu się dyżurnego operatora danej służby podaj następujące informacje:	nazwę i adres szkoły
		rodzaj stwierdzonego zagrożenia
		imię i nazwisko oraz pełnioną funkcję
		telefon kontaktowy
		zrealizowane przedsięwzięcia
		potwierdź przyjęcie zgłoszenia i zapisz dane przyjmującego zgłoszenie

Sposób postępowania z uczniami ze SPE	<p>Nauczyciele odpowiedzialni za opiekę na osobami niepełnosprawnymi dbają o zachowanie się przez dzieci zgodnie z potrzebami danej sytuacji.</p> <p>W przypadku konieczności ewakuacji zapewniają pomoc zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami.</p>
Zarządzanie na wypadek sytuacji kryzysowej	<p>Czynnościami realizowanymi w trakcie procedury kieruje dyrektor placówki, wicedyrektor lub osoba przez niego wyznaczona.</p>
Obowiązki pracowników	<p>Zapoznać się z czynnościami realizowanymi w trakcie uruchamiania procedury.</p> <p>Brać udział w treningach i szkoleniach z zakresu stosowania procedury.</p> <p>Znać sygnał uruchamiający procedurę.</p> <p>Mieć zapisane numery telefonów osób odpowiedzialnych za uruchomienie procedury i koordynację ewakuacji osób niepełnosprawnych.</p> <p>Znać swoje zadania na wypadek uruchomienia procedury.</p> <p>Znać miejsce ewakuacji.</p> <p>Szkolić uczniów w zakresie postępowania na wypadek uruchomienia procedury.</p> <p>Stosować się do poleceń osoby zarządzającej sytuacją kryzysową.</p>

Procedura postępowania w przypadku skażenia substancją chemiczną lub biologiczną terenu szkoły oraz zagrożenia skażeniem ww. substancjami

<p>Osoby odpowiedzialne za uruchomienie procedury.</p>	<p>Dyrektor lub wicedyrektor szkoły</p> <p>W przypadku ich nieobecności – osoba przez nich upoważniona</p>
<p>Szkoła otrzymuje informację o możliwym skażeniu substancją chemiczną/biologiczną (np. telefon o zamiarze ataku) gdy nie nastąpiło skażenie placówki.</p>	<p>Należy zaalarmować wszystkich przebywających na terenie szkoły, a osoby przebywające na zewnątrz ewakuować do budynku szkoły przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru.</p> <p>Alarm ciągły 30 sekund.</p> <p>Natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadomić odpowiednie służby.</p> <p>W budynku - szkole, zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację.</p> <p>W miarę możliwości gromadzić podręczne środki ratownicze.</p> <p>Przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środka biologicznego lub chemicznych do wnętrza pomieszczeń.</p> <p>Powstrzymać się od picia, spożywania posiłków, palenia oraz prac wymagających dużego wysiłku.</p> <p>Do chwili odwołania alarmu lub zarządzenia ewakuacji, nie wolno opuszczać uszczelnionych pomieszczeń, przebywać w pobliżu okien i innych otworów wentylacyjnych.</p> <p>Oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.</p> <p>Odwołanie alarmu sygnał ciągły pulsacyjny 3 (trzy) minuty.</p>
<p>Szkoła została skażona substancją chemiczną/biologiczną, a zagrożenie zostało wykryte</p>	<p>Nie dotykać i nie wąchać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy.</p> <p>Aby zapobiec rozprzestrzenianiu się substancji, przykryć ją np. kocem.</p>

natychmiast lub szybko po jego pojawieniu się.

Pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów.

Opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzaną substancji i zabezpieczyć je tak, aby nie wpuszczać do niego innych osób.

Powiadomić administratora budynku.

Zaalarmować wszystkie osoby przebywające na terenie szkoły i ewakuować je w rejon ewakuacji, przemieszczając się pod wiatr oraz poprzecznie do kierunku wiatru.

Alarm 3 (trzy) razy po 10 (dziesięć) sekund.

Natychmiast po ogłoszeniu ewakuacji powiadomić odpowiednie służby.

Jeśli miał miejsce kontakt z substancją, należy: umyć dokładnie ręce wodą i mydłem, zdjąć ubranie, które miało kontakt z podejrzaną substancją i włożyć do plastikowego worka.

po kontakcie z substancją nie wolno: jeść, pić, palić do czasu uzyskania zgody odpowiednich służb.

W obiekcie – budynku, do którego nastąpiła ewakuacja zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację.

Sporządzić listę osób, które miały kontakt z podejrzaną substancją albo znalazły się w odległości ok. 5 m od niej. Listę przekazać policji.

W miarę możliwości gromadzić podręczne środki ratownicze i odtrutki.

Przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środków biologicznego lub chemicznych do wnętrza pomieszczeń.

Powstrzymać się od picia, spożywania posiłków, palenia oraz prac wymagających dużego wysiłku.

Oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.

Odwołanie alarmu sygnał ciągły pulsacyjny 3 (trzy) minuty.

<p>Szkoła została skażona substancją chemiczną/biologiczną</p> <p>a zagrożenie zostało wykryte późno, np. gdy pojawiły się objawy reakcji na substancję lub/i ogniska zachorowań:</p>	<p>Nie dotykać i nie wąchać podejrzanych przedmiotów, nie sprzątać proszku, nie ścierać cieczy.</p>	
	<p>Powiadomić kierownictwo szkoły.</p>	
	<p>Aby zapobiec rozprzestrzenianiu się substancji, przykryć ją np. kocem.</p>	
	<p>Należy pozamykać okna oraz drzwi i wyłączyć klimatyzację, nie dopuścić do przeciągów.</p>	
	<p>Opuścić pomieszczenie, w którym wykryto/stwierdzono obecność podejrzanej substancji i zabezpieczyć je w ten sposób, aby nie wpuszczać do niego innych osób.</p>	
	<p>Ogłosić alarm i wszystkich uczniów, nauczycieli oraz pracowników znajdujących się bezpośrednio poza budynkiem, a przebywających na terenie szkoły ewakuować do wnętrza szkoły.</p> <p>Alarm ciągły 30 (trzydzieści) sekund.</p>	
	<p>Natychmiast po ogłoszeniu alarmu powiadomić odpowiednie służby.</p>	
	<p>W szkole zamknąć i uszczelnić okna, drzwi, otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację, a budynek szkoły wraz ze wszystkimi obecnymi wewnątrz osobami odizolować od bezpośredniego otoczenia przygotowując się do ewentualnej kwarantanny.</p>	
<p>Oczekiwać na pojawienie się odpowiednich służb i postępować zgodnie z otrzymanymi od nich wytycznymi.</p>		
<p>Sposób prowadzenia ewakuacji</p>	<p>Ewakuację można przeprowadzić tylko na wyraźną komendę sił interwenujących i zgodnie z ich wskazówkami.</p> <p>Odwołanie alarmu sygnał ciągły pulsacyjny 3 (trzy) minuty.</p>	
<p>Sposób reakcji na sygnał dźwiękowy</p>	<p>Sygnał dźwiękowy</p>	<p>ewakuacja</p>
	<p>Sygnał dźwiękowy</p>	<p>wejść i pozostać w budynku</p>
<p>Telefony alarmowe</p>	<p>Policja 997 Straż pożarna 998 Pogotowie Ratunkowe 999 Telefon alarmowy 112</p>	

Sposób powiadamiania służb	Wybierz jeden z ww. numerów.	nazwę i adres szkoły
		rodzaj stwierdzonego zagrożenia
	Po zgłoszeniu się	imię i nazwisko oraz pełnioną funkcję
	dyżurnego operatora danej służby podaj następujące informacje:	telefon kontaktowy
		zrealizowane przedsięwzięcia
		potwierdź przyjęcie zgłoszenia i zapisz dane przyjmującego zgłoszenie
Sposób postępowania z uczniami ze SPE	Nauczyciele odpowiedzialni za opiekę na osobami niepełnosprawnymi dbają o zachowanie się przez dzieci zgodnie z potrzebami danej sytuacji. W przypadku konieczności ewakuacji zapewniają pomoc zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami.	
Zarządzanie na wypadek sytuacji kryzysowej	Czynnościami realizowanymi w trakcie procedury kieruje dyrektor placówki, wicedyrektor lub osoba przez niego wyznaczona.	
Obowiązki pracowników	Zapoznać się z czynnościami realizowanymi w trakcie uruchamiania procedury	
	Brać udział w treningach i szkoleniach z zakresu stosowania procedury	
	Znać sygnał uruchamiający procedurę	
	Mieć zapisane numery telefonów osób odpowiedzialnych za uruchomienie procedury i koordynację ewakuacji osób niepełnosprawnych	
	Znać swoje zadania na wypadek uruchomienia procedury	
	Znać miejsce ewakuacji.	
	Szkolić uczniów w zakresie postępowania na wypadek uruchomienia procedury	
	Stosować się do poleceń osoby zarządzającej sytuacją kryzysową.	

PROCEDURA NA WYPADEK WYSTĄPIENIA W SZKOLE ZAGROŻEŃ WEWNĘTRZNYCH

- **agresji fizycznej, agresji słownej**
- **znalezienia w szkole substancji psychoaktywnych**
- **kradzieży lub wymuszenia pieniędzy oraz przedmiotów wartościowych**
- **pedofilii**
- **rozpowszechniania w szkole pornografii przez ucznia**
- **prostytucji wśród uczniów**
- **niepokojących zachowań seksualnych uczniów**
- **wypadku ucznia w szkole**
- **popelnienia przez ucznia czynu karalnego**
- **stania się przez ucznia ofiarą czynu karalnego**

PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK WYSTĄPIENIA AGRESJI W SZKOLE

W przypadku wystąpienia agresji fizycznej

Pracownik szkoły:

- **niezwłocznie przerywa tego typu zachowanie**
- **przekazuje uczestnikom agresji w sposób stanowczy i zdecydowany brak zgody na takie zachowanie mówi dobitnie, głośno, stanowczo, używa krótkich komunikatów dąży do uniemożliwienia dalszego kontaktu między uczniami**
- **powiadamia pielęgniarkę szkolną, pedagoga/psychologa, dyrektora szkoła, wychowawcę oraz rodziców (prawnych opiekunów) agresora i ofiary**
- **w przypadku zagrożenia życia (stan nieprzytomny) - pielęgniarka, pedagog/psycholog lub dyrektor szkoły wzywa natychmiast karetkę pogotowia, nawet bez uzyskania zgody rodziców (opiekunów prawnych).**
- **Osoba wyznaczona przez dyrektora szkoły sprawuje opiekę nad uczniem podczas udzielania pomocy medycznej, ale bez możliwości udzielenia zgody na operację.**

Decyzję o dalszym leczeniu dziecka podejmują rodzice (opiekunowie prawni) poszkodowanego.

- Pedagog szkolny/psycholog szkolny i wychowawcy klas przeprowadzają rozmowy z rodzicami (opiekunami prawnymi) obydwu stron oraz ze sprawcą i ofiarą, a także sporządzają notatkę.
- Pedagog/psycholog szkolny udziela pomocy terapeutycznej ofierze przemocy, wskazuje jej jak należy rodzić sobie w kontaktach z innymi.
- Szkoła kieruje sprawę na policję w przypadku wszczynania kolejnych ataków przez agresora, wobec którego stosuje się także konsekwencje przewidziane w statucie i regulaminie szkoły.

W przypadku wystąpienia agresji słownej.

Wychowawca (pedagog lub psycholog):

- przeprowadza osobno rozmowę z uczniami mającą na celu wyjaśnienie okoliczności zdarzenia.

ustala wraz ze sprawcą formę zadośćuczynienia.

- informuje rodziców/opiekunów prawnych uczestników zdarzenia.

Pedagog/psycholog szkolny:

- udziela pomocy terapeutycznej ofierze przemocy, wskazuje, jak należy rodzić sobie w kontaktach z innymi.
- przeprowadza rozmowę ze świadkami przemocy, wyjaśnia im pojęcie agresji, przypomina normy i zasady reagowania na przemoc, ustala działania w podobnych przypadkach.
- W poważnych przypadkach np. uzyskania informacji o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu lub przestępstwa ściganego na wniosek poszkodowanego powiadamiana jest Policja.
- Wobec ucznia przejawiającego zachowania agresywne stosuje się konsekwencje przewidziane w statucie lub regulaminie szkoły.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK ZNALEZIENIA W SZKOLE SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH

W przypadku znalezienia podejrzanego substancji odurzającej na terenie szkoły, należy:

- zachować szczególne środki ostrożności
- zabezpieczyć substancję przed dostępem do niej uczniów oraz ew. jej zniszczeniem
- powiadomić dyrektora szkoły, który powiadamia Policję

- ustalić (jeżeli to możliwe), do kogo znaleziona substancja należy
- przekazać Policji zabezpieczoną substancję oraz informację o zaistniałej sytuacji
- opracować i prowadzić projekty edukacyjne dot. w/w problematyki.

W przypadku podejrzenia ucznia o posiadanie środków odurzających należy:

- odizolować ucznia od pozostałych uczniów w klasie
 - powiadomić pedagoga/psychologa szkolnego
 - powiadomić dyrektora szkoły, dyrektor powiadamia Policję
- zażądać od ucznia w obecności innej osoby/pedagoga przekazania posiadanej substancji
- zażądać od ucznia pokazania zawartości plecaka oraz zawartości kieszeni
 - powiadomić rodziców/prawnych opiekunów ucznia
 - poinformować rodziców o obowiązujących procedurach w szkole/placówce
- przeprowadzić z uczniem w obecności rodziców/opiekunów prawnych dziecka rozmowę o złamaniu obowiązującego prawa szkolnego

W dalszej kolejności należy objąć ucznia działaniami profilaktycznymi lub wychowawczymi.

W przypadku rozpoznania stanu odurzenia ucznia alkoholem należy:

- powiadomić wychowawcę klasy ucznia
 - odizolować ucznia od pozostałych uczniów w klasie
 - powiadomić pedagoga/psychologa szkolnego
 - przekazać ucznia pod opiekę pielęgniarki/pedagoga szkolnego
 - powiadomić dyrektora szkoły o zaistniałej sytuacji
 - powiadomić rodziców ucznia z prośbą o przybycie do szkoły/placówki
 - poinformować rodziców o obowiązującej w szkole procedurze postępowania na wypadek znalezienia w szkole substancji psychoaktywnych.
- przeprowadzić rozmowę z rodzicami wskazując argumenty dla zagrożenia zdrowia, wskazać działania, instytucje mogące służyć pomocą w zaistniałej sytuacji.
- powiadomić właściwe instytucje zajmujące się zdrowiem ucznia.
 -

W przypadku rozpoznania stanu odurzenia ucznia narkotykami należy:

- przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy
 - poinformować pielęgniarkę/pedagoga szkolnego
 - odizolować ucznia od pozostałych uczniów w klasie
 - przekazać ucznia pod opiekę pielęgniarki/pedagoga szkolnego
 - poinformować dyrektora szkoły o zaistniałej sytuacji
 - wezwać do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia
- przekazać rodzicom informację o obowiązującej procedurze postępowania
- przeprowadzić rozmowę z rodzicami oraz z uczniem.

- zobowiązać rodziców do pomocy dziecku w odstąpieniu odurzania się, wskazać działania, instytucje mogące służyć pomocą w zaistniałej sytuacji.
- opracować działania profilaktyczne lub wychowawcze pracy z dzieckiem
- wdrożyć program wychowawczo-profilaktyczny
- powiadomić właściwe instytucje zajmujące się zdrowiem ucznia

W przypadku rozpoznania stanu odurzenia ucznia „dopalaczami” należy:

- przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy
- w momencie rozpoznania odizolować ucznia od pozostałych uczniów w klasie
- poinformować pedagoga/psychologa szkolnego
- przekazać ucznia pod opiekę pielęgniarki/pedagoga szkolnego
- poinformować dyrektora szkoły o zaistniałej sytuacji
- wezwać karetkę pogotowia ratunkowego
- wezwać do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia
- przekazać rodzicom informację o obowiązującej procedurze postępowania

przeprowadzić rozmowę z rodzicami oraz z uczniem w ich obecności lub indywidualnie w celu wyciszenia emocji

- udzielić pomocy i zobowiązać rodziców do pomocy dziecku w odstąpieniu od odurzania się

opracować działania profilaktyczne lub wychowawcze pracy z dzieckiem

- wdrożyć program wychowawczo-profilaktyczny.
- powiadomić właściwe instytucje zajmujące się zdrowiem ucznia

W przypadku odmowy współpracy przez rodziców:

Szkoła:

- pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Sąd Rodzinny lub Policję
- współpracuje z instytucjami w zakresie pomocy i wsparcia ucznia
- udziela informacji i przekazuje dotychczasowe sposoby postępowania z uczniem
- współpracuje z Ośrodkiem Wychowawczym, w którym umieszczono ucznia
- monitoruje ucznia do czasu osiągnięcia przez niego pełnoletności

Powiadomione instytucje wdrażają obowiązujące procedury postępowania.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK WYSTĄPIENIA KRADZIEŻY LUB WYMUSZENIA PIENIĘDZY LUB PRZEDMIOTÓW WARTOŚCIOWYCH

Kradzież lub wymuszenie przedmiotu znacznej wartości:

Osoba, która wykryła kradzież bezzwłocznie powiadamia dyrektora szkoły

W zaistniałej sytuacji należy:

- a) przekazać sprawcę czynu (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) pod opiekę pedagoga szkolnego lub dyrektora szkoły
- b) zabezpieczyć dowody przestępstwa tj. przedmioty pochodzące z kradzieży lub wymuszenia i przekazać je Policji
- c) zażądać, aby uczeń przekazał skradzioną rzecz, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni we własnej odzieży oraz przekazał inne przedmioty budzących podejrzenie, co do ich związku z poszukiwaną rzeczą - w obecności innej osoby, np. wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego, psychologa, dyrektora lub innego pracownika szkoły
- d) ustalić okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
- e) powiadomić Policję

Dyrektor szkoły winien wezwać rodziców (opiekunów prawnych) sprawcy i przeprowadzić rozmowy z uczniem w ich obecności. Należy sporządzić notatkę z tej rozmowy podpisaną przez rodziców

Sprawca winien dokonać zadośćuczynienia poszkodowanemu w kradzieży.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK WYSTĄPIENIA PRZYPADKÓW PEDOFILII W SZKOLE

- w pierwszym kroku po stwierdzeniu zagrożenia należy powiadomić dyrektora oraz pedagoga/psychologa szkolnego
- w przypadku potwierdzenia informacji o pojawianiu się osób obcych, zaczepiających uczniów, należy bezzwłocznie powiadomić najbliższą placówkę Policji
- następnie dyrektor szkoły winien przekazać pracownikom szkoły informację o stwierdzonym zagrożeniu wychowawcy klas oraz pedagogowie szkolni winni podjąć działania profilaktyczne wśród uczniów w celu wskazania potencjalnego zagrożenia oraz wskazania możliwych form przekazania informacji o osobach, które mogą stwarzać zagrożenie
- w przypadku stwierdzenia, że uczeń był molestowany, bezzwłocznie powinni zostać powiadomieni rodzice/prawni opiekunowie ucznia oraz policja w celu przeprowadzenia czynności sprawdzających, które umożliwią ustalenie sprawcy molestowania
- wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny przeprowadza indywidualną rozmowę z uczniem (w obecności rodziców ustala przyczyny i okoliczności zdarzenia)
- dyrektor winien wezwać do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia
- wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny winien przeprowadzić rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia sprawcy na temat zdarzenia

PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK PRZYPADKÓW ROZPOWSZECHNIANIA PORNOGRAFII W SZKOLE PRZEZ UCZNIĄ

Nauczyciel, rodzic lub inna osoba posiadająca informacje o rozpowszechnianiu przez ucznia pornografii w Internecie, bezzwłocznie powiadamia dyrektora szkoły oraz administratora sieci o zaistniałym zdarzeniu.

Szkoła zapewnia anonimowość uczniowi udzielającemu informacji o osobach, które pokazywały materiały pornograficzne, w celu uniknięcia ewentualnych konsekwencji, które mogą być związane z przemocą skierowaną wobec tego ucznia przez sprawców zdarzenia.

Dyrektor szkoły winien przekazać informację o stwierdzonym zagrożeniu pracownikom szkoły, a także wezwać do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia, który rozpowszechniał materiały pornograficzne.

Wychowawca klasy i pedagog szkolny:

- - podejmują działania profilaktyczne wśród uczniów w celu wskazania zagrożeń, jakie niesie za sobą upublicznianie materiałów o charakterze pornograficznym oraz wskazania możliwych konsekwencji tego typu działań
- przeprowadzają rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia sprawcy na temat zdarzenia.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK WYSTĄPIENIA PRZYPADKÓW PROSTYTUCJI W SZKOLE LUB WŚRÓD UCZNIÓW

W przypadku otrzymania informacji o sytuacji, w której uczeń był świadkiem czynności mogących mieć znamiona prostytucji, nauczyciel/pracownik przyjmujący zawiadomienie powinien powiadomić o zaistniałym wydarzeniu dyrektora szkoły.

- w przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji, nauczyciel powiadamia wychowawcę klasy, który powinien wezwać do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia.

- pracownik/nauczyciel po stwierdzeniu, że uczeń/uczennica świadomie lub nie, dopuszczał się czynności, które mogłyby być uznane za prostytuowanie się, powinien wezwać do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia.

- wychowawca winien przeprowadzić rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. Może także zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.

- jeżeli rodzice/opiekunowie prawni ucznia odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły winien pisemnie powiadomić o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub Policję (specjalistę ds. nieletnich).
- w sytuacji, gdy szkoła wykorzystwała wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenia ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły winien powiadomić sąd rodzinny lub Policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.
- jeżeli postępowanie świadczące o demoralizacji przejawia uczeń, który ukończył 18 lat, a nie jest to udział w działalności grup przestępczych, czy popełnienie przestępstwa, to postępowanie nauczyciela powinno być określone przez statut i/lub regulamin szkoły.
- w przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu karnego, dyrektor szkoły jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję.
- wychowawca lub pedagog/psycholog szkolny winien przeprowadzić rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia sprawcy na temat zdarzenia.
- dyrektor szkoły w porozumieniu z rodzicami/prawnymi opiekunami ustala konieczność podjęcia działań z udziałem psychologa dziecięcego w celu zapewnienia opieki nad uczniem/uczennicą, którzy świadomie lub nie dopuszczali się czynności, które mogłyby być uznane za prostytuowanie się.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI WYSTĄPIENIA PRZYPADKÓW NIEPOKOJĄCYCH ZACHOWAŃ SEKSUALNYCH UCZNIÓW W SZKOLE

- nauczyciel lub inny pracownik szkoły powiadamia wychowawcę klasy i/lub pedagoga/psychologa szkolnego o przypadkach niepokojących zachowań seksualnych uczniów w szkole, a jeżeli jest ich świadkiem, żąda od ucznia zaprzestania czynności i podejmuje z nim rozmowę wychowawczą.
- w przypadku, gdy uczeń przekazuje nauczycielowi informację o niepokojących zachowaniach seksualnych, konieczne jest zapewnienie anonimowości w celu uniknięcia ewentualnych konsekwencji, które mogą być związane z przemocą skierowaną wobec tego ucznia przez uczniów, którzy brali czynny udział w tego typu zachowaniach
- wychowawca lub pedagog/ psycholog szkolny przeprowadza rozmowę z uczniem oraz informuje o zaistniałym zdarzeniu rodziców ucznia.
- jeżeli przeprowadzenie rozmowy z uczniem nie jest wystarczające dla zmiany jego zachowań, wychowawca, pedagog lub psycholog szkolny przekazuje rodzicom informację o zachowaniu ich dziecka, zobowiązując ich jednocześnie do szczególnego nadzoru nad nim
- wychowawca może wezwać rodziców/opiekunów prawnych ucznia do szkoły i przeprowadzić rozmowę z uczniem w ich obecności oraz ustalić z nimi dalsze wspólne postępowanie z dzieckiem.

W sytuacji kiedy rodzice odmawiają współpracy lub nie reagują na wezwanie do pojawienia się w szkole, gdy szkoła wykorzysta dostępne jej metody oddziaływań wychowawczych i nie przynoszą one spodziewanych efektów, a zachowanie ucznia wskazuje na znaczny stopień demoralizacji (np. uprawianie nierządu), dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich lub Policję – Wydział ds. Nieletnich.

Gdy zachowanie ucznia może świadczyć o popełnieniu przez niego przestępstwa (np. gwałtu), pedagog/psycholog szkolny w porozumieniu z dyrektorem szkoły po uprzednim powiadomieniu o zajściu rodziców/opiekunów ucznia, zawiadamia najbliższą jednostkę Policji, która dalej postępuje zgodnie ze swoimi procedurami. Pedagog całe zdarzenie dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę.

- jeżeli postępowanie świadczące o demoralizacji przejawia uczeń, który ukończył 18 lat, a nie jest to udział w działalności grup przestępczych, czy popełnienie przestępstwa, to postępowanie nauczyciela powinno być określone przez statut i/lub regulamin szkoły.

- w przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu karnego, dyrektor szkoły jako przedstawiciel instytucji jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI WYPADKU UCZNIĄ W SZKOLE

Udzielenie pierwszej pomocy przedmedycznej poszkodowanemu

Pracownik szkoły, który powziął wiadomość o wypadku ucznia niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, w szczególności sprowadzając fachową pomoc medyczną, a w miarę możliwości udzielając poszkodowanemu pierwszej pomocy.

W sytuacji wypadku ucznia, nauczyciel przerywa lekcję, wyprowadzając uczniów z miejsca zagrożenia, jeżeli miejsce, w którym są lub będą prowadzone zajęcia może stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa uczniów. Pracownik zobowiązany jest do niezwłocznego powiadomienia dyrektora szkoły o sytuacji.

Obowiązek powiadomienia i zabezpieczenia miejsca zdarzenia

- O każdym wypadku zawiadamia się niezwłocznie: rodziców (opiekunów) poszkodowanego, pracownika szkoły odpowiedzialnego za bezpieczeństwo i higienę pracy, społecznego inspektora pracy, organ prowadzący szkołę lub placówkę oraz radę rodziców.
- O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym zawiadamia się niezwłocznie prokuratora i kuratora oświaty. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, zawiadamia się niezwłocznie państwowego inspektora sanitarnego. Zawiadomień dokonuje dyrektor lub upoważniony przez niego pracownik szkoły. Fakt ten powiadamiający dokumentuje wpisem w dzienniku zajęć podając datę i godzinę powiadomienia rodziców / opiekunów prawnych ucznia o wypadku. Przy lekkich przypadkach (brak wyraźnych obrażeń – np. widoczne tylko lekkie zaczerwienienie,

zadrapanie, lekkie skaleczenie), po udzieleniu pierwszej pomocy poszkodowanemu uczniowi, powiadamiający o zdarzeniu ustala z nim: potrzebę wezwania pogotowia ratunkowego lub potrzebę wcześniejszego przyjazdu rodzica i godzinę odbioru dziecka ze szkoły w dniu zdarzenia. Informację o powyższych ustaleniach powiadamiający zamieszcza również w dzienniku zajęć.

- W każdym trudniejszym przypadku (widoczne obrażenia, urazy, niepokojące objawy) dyrektor lub upoważniona osoba wzywa pogotowie ratunkowe. W przypadku stwierdzenia przez lekarza potrzeby pobytu ucznia w szpitalu, należy zapewnić uczniowi opiekę w drodze do szpitala.
- Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone. Dyrektor zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin lub wykonania szkicu przez zespół powypadkowy.
- Jeżeli wypadek zdarzył się w czasie wyjścia, imprezy organizowanej poza terenem szkoły, wszystkie stosowne decyzje podejmuje opiekun grupy/kierownik wycieczki i odpowiada za nie. Do czasu rozpoczęcia pracy przez zespół powypadkowy dyrektor zabezpiecza miejsce wypadku w sposób wykluczający dopuszczenie osób niepowołanych.
- Jeżeli czynności związanych z zabezpieczeniem miejsca wypadku nie może wykonać dyrektor, wykonuje je upoważniony przez dyrektora pracownik szkoły.

Zespół powypadkowy

Dyrektor szkoły powołuje zespół powypadkowy. W jego skład wchodzi z zasady pracownik odpowiedzialny za służby bezpieczeństwa i higienę pracy. Jeżeli w składzie zespołu nie może uczestniczyć pracownik służby BHP, w skład zespołu wchodzi dyrektor szkoły. W składzie zespołu może uczestniczyć przedstawiciel organu prowadzącego, kuratora oświaty lub rady rodziców.

Przewodniczącym zespołu jest pracownik odpowiedzialny za BHP w szkole, a jeżeli nie ma go w składzie zespołu – przewodniczącego zespołu spośród pracowników szkoły wyznacza dyrektor.

Postępowanie powypadkowe

Zespół powypadkowy:

- przeprowadza postępowanie powypadkowe i sporządza dokumentację powypadkową
- rozmawia z uczniem (w obecności rodzica lub wychowawcy/pedagoga/psychologa szkolnego) i sporządza protokół przesłuchania rozmawia ze świadkami wypadku i sporządza protokoły przesłuchania; jeżeli świadkami są uczniowie - przesłuchanie odbywa się w obecności wychowawcy lub pedagoga/psychologa szkolnego, a protokół przesłuchania odczytuje się w obecności ucznia - świadka i jego rodziców

- uzyskuje pisemne oświadczenie nauczyciela, pod opieką którego uczeń przebywał w czasie, gdy zdarzył się wypadek
- uzyskuje opinię lekarską z opisem doznanych obrażeń i określeniem rodzaju wypadku
- sporządza protokół powypadkowy nie później niż w ciągu 14 dni od daty uzyskania zawiadomienia o wypadku – protokół powypadkowy podpisują członkowie zespołu oraz dyrektor szkoły.
- Protokół powypadkowy podpisują członkowie zespołu oraz dyrektor szkoły. Jeżeli do treści protokołu powypadkowego nie zostały zgłoszone zastrzeżenia przez rodziców ucznia poszkodowanego postępowanie powypadkowe uznaje się za zakończone. Protokół powypadkowy sporządza się w trzech egzemplarzach dla: poszkodowanego, szkoły, która przechowuje go w dokumentacji powypadkowej wypadku ucznia oraz dla organu prowadzącego lub kuratora oświaty (na żądanie)
- Z treścią protokołu powypadkowego i innymi materiałami postępowania powypadkowego zaznajamia się: poszkodowanego pełnoletniego i rodziców (opiekunów) poszkodowanego małoletniego. Jeżeli poszkodowany pełnoletni zmarł lub nie pozwala mu na to stan zdrowia, z materiałami postępowania powypadkowego zaznajamia się jego rodziców (opiekunów). Protokół powypadkowy doręcza się osobom uprawnionym do zaznajomienia się z materiałami postępowania powypadkowego.

Dokumentacja

- Dyrektor szkoły prowadzi rejestr wypadków.
- Dyrektor wskazuje prawidłowe zachowania i odstępstwa od niniejszej procedury, informuje o wnioskach i podjętych działaniach profilaktycznych zmierzających do zapobiegania analogicznym wypadkom.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POPEŁNIENIA PRZEZ UCZNIĄ CZYNU KARALNEGO

Osoba – świadek:

- powiadamia dyrektora szkoły o zdarzeniu

Dyrektor:

- ustala okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia
- powiadamia rodziców o zdarzeniu
- niezwłocznie powiadamia Policję w przypadku:

a) dużej szkodliwości czynu dla placówki bądź osób się w niej znajdujących

b) braku możliwości ustalenia tożsamości nieletniego sprawcy, który nie jest uczniem szkoły

- zabezpiecza ewentualne dowody lub przedmioty pochodzące z przestępstwa i przekazuje je Policji

PROCEDURA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK UCZNIĄ BĘDĄCEGO OFIARĄ CZYNU KARALNEGO

Osoba – świadek:

- zapewnienia ofierze czynu karalnego pierwszej pomocy (przedmedycznej)
- wezwanie lekarza w przypadku doznania obrażeń przez ofiarę
- powiadomienie o sytuacji dyrektora szkoły

Dyrektor szkoły:

- niezwłocznie powiadamia rodziców ucznia – ofiary czynu karalnego niezwłocznie wzywa Policję, szczególnie w przypadku konieczności ustalenia okoliczności przestępstwa, zabezpieczenia śladów i przesłuchania świadków

Ofiara: **otrzymuje pomoc, w tym niezbędne wsparcie psychologiczne**

PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA ZAGROŻEŃ BEZPIECZEŃSTWA CYFROWEGO.

W przypadku wystąpienia zagrożenia bezpieczeństwa cyfrowego należy rozpocząć działania interwencyjne:

1. Działania wobec zdarzenia.
 - opis przypadku,
 - ustalenie okoliczności zdarzenia,
 - zabezpieczenie dowodów,
 - monitoring pointerwencyjny.
2. Działania wobec uczestników zdarzenia:
 - ofiary,
 - sprawcy,
 - świadkowie,
 - rodzice.
3. Działania wobec instytucji, służb pomocowych i współpracujących:
 - policja,
 - wymiar sprawiedliwości,
 - służby społeczne.

SPOSÓB POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA ZAGROŻENIA DOSTĘPU DO TREŚCI SZKODLIWYCH, NIEPOŻĄDANYCH I NIELEGALNYCH.

I.

1. Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów:
 - Zabezpieczenie dowodów w formie elektronicznej (pliki z treściami niedozwolonymi, zapisy rozmów w komunikatorach, e-maile, zrzuty ekranu), znalezionych w Internecie lub w komputerze dziecka. Zabezpieczenie dowodów jest zadaniem rodziców lub opiekunów prawnych dziecka, w czynnościach tych może wspomagać ich przedstawiciel szkoły posiadający odpowiednie kompetencje techniczne.
 - W przypadku gdy treści nie mają związku z uczniami szkoły należy rozważyć zgłoszenie incydentu na Policję.

2. Identyfikacja sprawców:

- Twórca treści (np. pornografii)
- Osoba, która udostępniła treści dziecku. Często osobami tymi są rówieśnicy – uczniowie tej samej szkoły czy klasy, dzieci sąsiadów.
- Konieczne jest poinformowanie wszystkich rodziców lub opiekunów dzieci uczestniczących w zdarzeniu o sytuacji i roli ich dzieci.

3. Działania wobec sprawców zdarzenia:

- W przypadku udostępniania treści opisanych wcześniej jako szkodliwych/niedozwolonych/nielegalnych i niebezpiecznych przez ucznia należy przeprowadzić z nim rozmowę na temat jego postępowania i w jej trakcie uzmysłwić mu szkodliwość prowadzonych przez niego działań.
- W przypadku upowszechniania przez sprawców treści nielegalnych (np. pornografii dziecięcej) należy złożyć zawiadomienie o zdarzeniu na Policję.

Działania wobec ofiar zdarzenia:

- Dzieci - ofiary i świadków zdarzenia – należy od pierwszego etapu interwencji - otoczyć opieką psychologiczno-pedagogiczną.
- Rozmowa z dzieckiem powinna się odbywać w warunkach jego komfortu psychicznego, z poszanowaniem poufności i podmiotowości ucznia. W jej trakcie należy ustalić okoliczności uzyskania przez ofiarę dostępu do ww. treści.
- Należy koniecznie powiadomić ich rodziców lub opiekunów prawnych o zdarzeniu i uzgodnić z nimi podejmowane działania i formy wsparcia dziecka.

4. Działania wobec świadków:

W przypadku, gdy informacja na temat zdarzenia dotrze do środowiska rówieśniczego ofiary – w klasie, czy szkole, należy podjąć działania edukacyjne i wychowawcze.

5. Współpraca z policją i sądami rodzinnymi:

Policję należy powiadomić o przypadku naruszenia prawa np. rozpowszechniania materiałów pornograficznych z udziałem nieletniego lub prób uwiedzenia małoletniego w wieku do 15 lat przez osobę dorosłą – w porozumieniu z rodzicami dziecka.

6. Współpraca ze służbami i placówkami specjalistycznymi:

W razie potrzeby należy skierować dziecko (w porozumieniu z rodzicami) do specjalistycznej opieki psychologicznej.

SPOSÓB POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA ZAGROŻENIA CYBERPRZEMOCY.

1. Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia:

- Jeśli zgłaszającym jest ofiara cyberprzemocy, podejmując działania należy okazać wsparcie, z zachowaniem jej podmiotowości i poszanowaniem jej uczuć .
- Potwierdzić, że ujawnienie przemocy jest dobrą decyzją.
- Rozmowę należy przeprowadzić w miejscu bezpiecznym i bez wiedzy innych uczniów na ten temat.
- Jeśli osobą zgłaszającą nie jest ofiara, na początku prosimy o opis sytuacji, z zachowaniem podmiotowości i poszanowaniem uczuć osoby zgłaszającej
- W każdej sytuacji w trakcie ustalania okoliczności trzeba ustalić: charakter zdarzenia (rozmiar i rangę szkody, jednorazowość /powtarzalność).

2. Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów:

- Zabezpieczyć dowody związane z aktem cyberprzemocy.
- Zadbać o bezpieczeństwo osób zaangażowanych.
- Identyfikacja sprawcy(-ów):
- Jest możliwa dzięki zebranych materiałom – wynikom rozmów z osobą zgłaszającą, z ofiarą, analizie zebranych materiałów. Domysłów ofiary.
- Jeśli ustalenie sprawcy nie jest możliwe należy skontaktować się z Policją.
- Aktywności wobec sprawców zdarzenia ze szkoły:

Gdy sprawca cyberprzemocy jest znany i jest on uczniem szkoły, pedagog szkolny przeprowadza z nim rozmowę o jego zachowaniu. Rozmowa taka ma służyć ustaleniu okoliczności zdarzenia, jego wspólnej analizie (w tym np. przyjrzeniu się przyczynom), a także próbie rozwiązania sytuacji konfliktowej

Wprowadzenie sankcji przewidzianych w statucie szkoły.

Aktywności wobec ofiar zdarzenia:

- Udzielenie wsparcia ofierze. Podczas rozmowy z uczniem – ofiarą cyberprzemocy – należy zapewnić ucznia, że nie jest winny zaistniałej sytuacji oraz że nikt nie ma prawa zachowywać się w ten sposób wobec niego. Trzeba podkreślić , że szkoła nie toleruje przemocy i że zostaną podjęte odpowiednie procedury interwencyjne. Należy poinformować ucznia o krokach, jakie może podjąć szkoła.

- Należy pomóc ofierze (rodzicom ofiary) w zabezpieczeniu dowodów, zerwaniu kontaktu ze sprawcą, zadbaniu o podstawowe zasady bezpieczeństwa on-line.
- Monitorować sytuację,
- Na bieżąco informować o sytuacji rodziców ofiary.
- W trakcie rozmowy z dzieckiem i/lub jego rodzicami/opiekunami, można zaproponować pomoc specjalisty (np. psycholog szkolny, poradnia psychologiczno-pedagogiczna) oraz przekazać informację o możliwości zgłoszenia sprawy Policji.

Aktywności wobec świadków:

Zadbanie o bezpieczeństwo świadków zdarzenia, zwłaszcza, jeśli byli oni osobami ujawniającymi cyberprzemoc.

Współpraca z Policją i sądami rodzinnymi:

- Szkoła powinna powiadomić odpowiednie służby (np. sąd rodzinny policję), gdy wykorzysta wszystkie dostępne jej środki wychowawcze i konsekwencje wynikające ze statutu i interwencje pedagogiczne, a ich zastosowanie nie przynosi pożądanych rezultatów (np. nie ma zmian postawy ucznia).
- Kontakt z Policją wymagają wszelkie sytuacje, w których zostało naruszone prawo (np. groźby karalne, świadome publikowanie nielegalnych treści, rozpowszechnianie nagich zdjęć z udziałem małoletnich). Za zgłoszenie powinien odpowiada dyrektor szkoły.
- Współpraca z dostawcami Internetu i operatorami telekomunikacyjnymi:
- Kontakt z dostawcą usługi w celu usunięcia z sieci kompromitujących lub krzywdzących materiałów.

SPOSÓB POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU NARUSZENIA PRYWATNOŚCI DOTYCZĄCEGO NIEODPOWIEDNIEGO BĄDŹ NIEZGODNEGO Z PRAWEM WYKORZYSTANIA DANYCH OSOBOWYCH LUB WIZERUNKU DZIECKA I PRACOWNIKA SZKOŁY

- Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia:
- Gdy sprawcą jest uczeń - kolega ofiary ze szkoły czy klasy, uczniowie lub rodzice winni skontaktować się ze szkołą.
- W przypadku, gdy do naruszenia prywatności poprzez kradzież, wyłudzenie danych osobowych wykorzystanie wizerunku dziecka dochodzi ze strony dorosłych osób trzecich, rodzice winni skontaktować się bezpośrednio z Policją i powiadomić o tym szkołę.

Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów:

- Zabezpieczyć dowody nieodpowiedniego lub niezgodnego z prawem działania - w formie elektronicznej (e-mail, zrzut ekranu, konwersacja w komunikatorze lub sms).
- Dokonać zmian tych danych identyfikujących, które zależą od ofiary, tj. haseł i loginów lub kodów dostępu do platform i portali internetowych, tak aby uniemożliwić kontynuację procederu naruszania prywatności.
- W razie konieczności powiadomić policję.

Identyfikacja sprawcy

- W przypadku, gdy dowody jasno wskazują na konkretnego sprawcę oraz na spełnianie przesłanki, iż sprawca zmierzał do wyrządzenia ofierze szkody majątkowej lub osobistej należy je zabezpieczyć i przekazać Policji.
- W przypadku, gdy trudno to ustalić, identyfikacji dokonać winna Policja.
- Aktywności wobec sprawców zdarzenia ze szkoły/ spoza szkoły:
- Gdy sprawcą incydentu jest uczeń szkoły, należy wobec niego – w porozumieniu z rodzicami – podjąć działania wychowawcze, zmierzające do uświadomienia nieodpowiedniego i nielegalnego charakteru czynów, jakich dokonał.
- Dyrekcja szkoły podejmuje decyzję w sprawie powiadomienia o incydencie Policji.

Aktywności wobec ofiar zdarzenia:

- Ofiary otoczyć – w porozumieniu z rodzicami/opiekunami prawnymi - opieką pedagogiczno-psychologiczną i powiadomić o działaniach podjętych w celu usunięcia skutków działania sprawcy (np. usunięcie z Internetu intymnych zdjęć ofiary, zablokowanie dostępu do konta w portalu społecznościowym).
- Jeśli kradzież tożsamości, bądź naruszenie dobrego wizerunku ofiary jest znane tylko jej i rodzicom, należy zapewnić poufność działań.

Aktywność wobec świadków:

Gdy kradzież tożsamości, bądź naruszenie dobrego wizerunku ofiary jest znane szerszemu gronu uczniów szkoły, należy podjąć wobec nich działania wychowawcze, zwracające uwagę na negatywną ocenę naruszania wizerunku ucznia – koleżanki lub kolegi oraz ryzyko konsekwencji prawnych.

Współpraca z policją i sądem rodzinnym:

Gdy naruszenie prywatności, czy wyłudzenie lub kradzież tożsamości skutkują wyrządzeniem ofierze szkody majątkowej lub osobistej, rodzice dzieci powinni o nim powiadomić Policję.

Współpraca ze służbami placówkami specjalistycznymi:

Jeśli jest taka potrzeba skierować ucznia, za zgodą i we współpracy z rodzicami, do placówki specjalistycznej, np. terapeutycznej.

SPOSÓB POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA ZGROŻENIA DLA ZDROWIA DZIECI W ZWIĄZKU Z NADMIERNYM KORZYSTANIEM Z INTERNETU

Przyjęcie zgłoszenia i ustalenie okoliczności zdarzenia:

Infopolizm stwierdza najczęściej rodzic lub opiekun prawny dziecka.

- W przypadku konieczności podejmowania dalszych działań pomocowych można skierować ucznia, za zgodą i we współpracy z rodzicami, do placówki specjalistycznej, np. terapeutycznej.
- Nauczyciele w szkole powinni interesować się przypadkami dzieci nieangażujących się w życie klasy, a poświęcającymi wolne chwile na kontakt online lub przychodzącymi do szkoły po nieprzespanej nocy.
- Opis okoliczności, analiza, zabezpieczenie dowodów:
- ustalenie skutków zdrowotnych i psychicznych, jakie nadmierne korzystanie z zasobów Internetu wywołało u dziecka (np. gorsze oceny w nauce, niedosypianie, niedojadanie, rezygnacja z dawnych zainteresowań, załamanie się relacji z rodziną czy rówieśnikami).
- Wybór odpowiedniej ścieżki rozwiązywania problemu - z udziałem specjalistów (lekarzy, terapeutów). W początkowej fazie popadania w uzależnienie do Internetu należy koncentrować się na wsparciu udzielonym w rodzinie i w szkole (psycholog/pedagog szkolny, wychowawca).
- Aktywności wobec ofiar zdarzenia:
- otoczenie zindywidualizowaną opieką przez pedagoga/psychologa szkolnego. Pierwszym jej etapem będzie rozmowa (rozmowy) ze specjalistą, która pozwoli zdiagnozować poziom zagrożenia, określić przyczyny popadnięcia w nałóg i ukazać specyfikę przypadku.
- Profesjonalna diagnoza przez psychologa szkolnego lub psychologa Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej nr 7
- Powiadomienie wszyscy uczących i oceniających ucznia nauczycieli.
- Powiadomienie rodziców lub opiekunów prawnych dziecka i omówienie z nimi wspólnych rozwiązań.

Aktywności wobec świadków:

Jeśli świadkami problemu są rówieśnicy dziecka, należy im w rozmowie zwrócić uwagę na negatywne aspekty nadmiernego korzystania z zasobów Internetu oraz zaapelować o codzienne wsparcie dla dziecka dotkniętego problemem, a także o informowanie wychowawcy w przypadku wystąpienia kolejnych przypadków u innych.

Współpraca ze służbami i placówkami specjalistycznymi:

W przypadku zdiagnozowania przez psychologa zaawansowanego uzależnienia od korzystania z zasobów Internetu, skierowanie ucznia, w bliskiej współpracy z rodzicami, do placówki specjalistycznej oferującej program terapeutyczny z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom.

Opracowali na podstawie wytycznych MEN, zawartych na stronie bezpiecznaszkola.men.gov.pl

Agnieszka Walczak

Krzysztof Bromberek

Barbara Pełka

Paweł Skworoda

Katarzyna Szarzyńska - Modej